

Vakıflar Dergisi

Yıl: Aralık 2020 • Sayı: 54

VAKIFLAR DERGİSİ

Yıl: Aralık 2020 - Sayı: 54 - Hakemli Dergidir. Haziran ve Aralık olmak üzere yılda iki kez yayınlanır.
Vakıflar Dergisi TÜBİTAK ULAKBİM Sosyal Bilimler Veri Tabanı ve EBSCO veritabanı tarafından taranmaktadır.

Sertifika No: 16651

ISSN: 1011-7474

e-ISSN: 2564-6796

Sahibi

Vakıflar Genel Müdürlüğü Adına
Burhan ERSOY

Yayın Koordinatörü

Rifat TÜRKER

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Mevlüt ÇAM

Yayın Yönetmeni

Mehmet KURTOĞLU

Editör

Hüseyin ÇINAR

İngilizce Editörü

Miyase KOYUNCU KAYA

Teknik Editör

Hasan DEMİRTAŞ

Yayın Kurulu

Prof.Dr. Mehmet BULUT	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Prof.Dr. Hüseyin ÇINAR	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Prof.Dr. Yılmaz KURT	Ankara Üniversitesi (Emekli)
Prof.Dr. Mehmet ÖZ	Hacettepe Üniversitesi
Prof.Dr. Ali YILMAZ	Uşak Üniversitesi
Doç.Dr. Miyase KOYUNCU KAYA	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Dr. Murat YILMAZ	Ahmet Yesevi Üniversitesi

Yayın Danışma Kurulu

Prof. Dr. Mahmut AK	İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Enver ÇAKAR	Fırat Üniversitesi
Prof. Dr. Abide DOĞAN	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Géza DAVID	Macar Bilimler Akademisi
Prof.Dr. Abdullah EKİNCİ	Harran Üniversitesi
Prof.Dr. Özer ERGENÇ	Bilkent Üniversitesi
Prof.Dr. Suraiya FAROQHI	İbn Haldun Üniversitesi
Prof.Dr. Zekeriya KURŞUN	Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
Prof.Dr. Mahmut KAYA	İstanbul Üniversitesi (Emekli)
Prof.Dr. Yunus KOÇ	Hacettepe Üniversitesi
Prof.Dr. İlber ORTAYLI	MEF Üniversitesi
Prof. Dr. Hüsrev SUBAŞI	Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
Prof.Dr. Eugenia KEREMELİ ÜNAL	Hacettepe Üniversitesi
Prof.Dr. Aşıl TÜKEL YAVUZ	Orta Doğu Teknik Üniversitesi (Emekli)
Prof.Dr. Bahaeddin YEDİİLDİZ	Hacattepe Üniversitesi (Emekli)
Prof.Dr. Musa YILDIZ	Gazi Üniversitesi
Dr.Öğr. Üyesi Vefa ÇOBANOĞLU	İstanbul Üniversitesi
Dr. Rhoads MURPHEY	Birmingham Üniversitesi (Emekli)
Evangeila BALTA	Ulusal Yunan Araştırma Vakıf/ Yunanistan

Yayın ve Danışma Kurullarındaki isimler unvan ve soyadına göre alfabetik olarak sıralanmıştır.

Dergimize gönderilen yazılar, önce yayın kurulunca incelenir ve uygun bulunanlar, değerlendirilmek üzere alanında çalışması ile tanınmış iki hakeme gönderilir. Hakemlerin isimleri gizli tutulur ve raporlar beş yıl süreyle saklanır. Dergide çıkan yazılar kaynak gösterilerek iktibas edilebilir. Yayınlanan yazı, belge ve fotoğrafların her türlü hukuki mesuliyeti yazarına aittir.

Yazışma Adresi

T.C.

Vakıflar Genel Müdürlüğü Kültür ve Tescil Daire Başkanlığı

Vakıflar Dergisi Atatürk Bulvarı No.:10 06050 Ulus / Ankara / Türkiye

Tel: (0312) 509 60 00 - Faks: (0312) 324 47 22

e-posta: vakiflardergisi@vqm.gov.tr • web: www.vqm.gov.tr - https://dergipark.org.tr/tr/pub/vakiflar

İÇİNDEKİLER / CONTENT

XIII. Asırdan Günümüze Sivas'ta Bir Rum Abdal: Şeyh Erzurumî ve Zaviyesi 9	9
A Rumelian Abdal in Sivas from the 13th Century to the Present: Sheikh Erzurumî and His Lodge	
Saim Savaş - Pınar Savaş	
Hatunsaray-Şeyh Şibli Zaviyesi'ne Dair Yeni Bir Kaynak: Karamanoğlu I. Süleyman Bey'in Vakfiyesi29	29
A New Source About Hatunsaray-Sheikh Shibli Zawiya: Waqfiyya of Karamanoglu Suleiman I	
Ayşe Değerli - Yusuf Küçükdağ	
Ömer Paşa Ve Elmalı'daki Vakfı Üzerine Bazı Tespitler41	41
Some Observations on Ömer Pasha and His Waqf in Elmalı	
Hatice Durgun	
Hamid-ili'nde Ulaşım Sistemi ve Zaviyeler59	59
Transportation System and Zaviyahs in Hamid-ili	
İlker Yiğit	
XVI-XVIII. Yüzyıllarda Üsküp ve Manastır'da Kurulan Sıbyan Mektebi Vakıfları87	87
Waqfs Established for the Primary School in Skopje and Bitola in the XVI-XVIIIth Centuries	
Mumin Omerov	
Mevlâna'nın Torunlarından Pir Hüseyin Efendi'nin Hayatı ve Vakıfları99	99
The Life and Waqfs of Pir Hüseyin Efendi, One of Mevlâna's Grandsons	
Hamit Şafakcı	
Manisa'daki Hâtûniye, Sultâniye ve Murâdiye Külliyelerinin 1764-1765 Tarihli Tamirâtları113	113
The Repairs of Hâtûniye, Sultâniye and Murâdiye Complexes in Manisa Dated 1764-1765	
Ertan Gökmen	
19. Yüzyılda Osmanlı Vakıf Tarım İşletmeleri (Edremid, Kemeredremid, Ayvalık ve Ayvacık Örneği)139	139
Ottoman Waqf Agricultural Enterprises Structure and Problems in the 19th Century: (Example of Edremid, Kemeredremid, Ayvalık, Ayvacık)	
Nihal Cihan Temizer - Said Öztürk	
Mazbut Vakıfların Günümüz Hayır Hizmetleri161	161
Contemporary Philanthropic Services of Mazbut Waqfs	
Eyüp Sabri Kala	
Amasya Kumacık Hamamının İlk İnşasındaki Planına Dair Bir Değerlendirme185	185
An Evaluation of the First Construction Plan of Amasya Kumacık Bath	
Sibel Yazar	
Kastamonu Turnalı Camii'nde Candaroğulları Ve Osmanlılar Zamanına Ait Yeni Bulunmuş Vakıf Hatim Cüzleri201	201
The New-Found Koranic Waqf Fascicules from the Candarids and the Ottoman Periods in Turnali Mosque of Kastamonu	
Cevdet Yakupoğlu - Namiq Musalı	
Kocaeli Hereke Dokuma Fabrikası Yerleşkesi'ndeki Hümâyûn Camii235	235
Imperial Mosque in Kocaeli Hereke Weaving Factory	
Saliha Tanık	
Yunt Dağı Karakılınçlı Köyü Camii'nde Yazının Bezeme unsuru Olarak Kullanımı ve Yapının Mimari Analizi257	257
The Use of Script as Decoration Element in Yunt Mountain Karakılınçlı Village Mosque and Architectural Analysis of The Structure	
Ramazan Uykur	
Kitâbiyât / Book Review283	283
Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşiv Rehberi284	284
Yılmaz Kurt	
Balat ve Çine Vakıfları286	286
Hasan Demirtaş	
Vefayât / Obituary289	289
Kendi Dünyasında Bir Seyyah, Sanat Tarihinin İzinde Bir Hoca: Mehmet Fatih Müderrisoğlu	
Mehmet Kurtoğlu - Faruk Bürkük	
Mehmet Çetin'in Ardından.....299	299
Murat Yılmaz	

Vefayât / Obituary

Kendi Dünyasında Bir Seyyah, Sanat Tarihinin İzinde Bir Hoca: Mehmet Fatih Müderrisoğlu*

Mehmet Kurtoglu**

Faruk Bürkük***

Aslında onun sessiz, sakin ve tamamen bireysel hayatı, sanıldığı gibi cansız ve donuk değildir. Örneğin seyahat etmeyi çok seven, rehberlik yapan Müderrisoğlu'nun Anadolu'da hemen hemen gezmediği kasaba, ilçe, şehir kalmamıştır. Köylere kadar gitmişliği vardır. Kırkın üzerinde ülkeyi dolaşmıştır. Hatta her şehri en az iki üç defa gezip yakından tanıma imkânı bulmuştur. Müderrisoğlu şehirleri bir defa görmekle yetinmemiş, her gidişinde farklı noktalardan şehre girmeye özen göstermiştir. Bu onun şehirlere farklı yaklaşımını gösterdiği kadar, bir sanat tarihçisi olarak bilinçli hareket ettiğini göstermektedir.

Stefan Zeiwg "Özel hayatın pek az çekici yanı var. Sessizliği yeğleyen, hiç durmaksızın çalışan bir insanın canlı ve renkli bir hayat hikâyesinin kahramanı olması enderdir" diye yazar. Bu bağlamda M. Fatih Müderrisoğlu'nun hayatına dışarıdan bakıldığında; kendi dünyasında sessiz, sakin yaşayan bir insan olarak renkli bir hayatın kahramanı olmadığı görülür. Ancak onun iç dünyasına bakıldığında zengin bir ruh dünyası, dolu dolu yaşanılmış olmanın vermiş olduğu bir doyum ve renklilik görürsünüz. Bir memur çocuğu olarak Yozgat'ta dünyaya gelen, 63 yıllık ömrünü, Zweig'in deyişleriyle "özel hayat"ını sessiz, sakin ve çalışarak geçiren, gerçekte kendi dünyasında yaşamayı dış dünyanın bütün çekiciliğine tercih eden, sevinç ve mutlulukları dışında hayatına başkasını dâhil etmeyen bir şahsiyet ile karşılaşsınız. Bu anlamda Müderrisoğlu'nun iki hayatı vardır. Birincisi iş yani akademik hayatı, ikincisi özel hayatı. Evlenmemiş olması dahi bireyci ve "özel hayat"ına ne denli önem verdiğini, özgürlüğe ne denli düşkün olduğunu göstermektedir.

Ayrıca Müderrisoğlu'nun hayatında kaçışlar ve sığınışlar vardır. O kalabalıklardan, ruh dünyasını gölgelendirecek şeylerden, hatta kendisini ölüme götüren hastalıklardan dahi hep kaçmıştır. Örneğin hastalığını en yakınları ve arkadaşlarından saklamış olması anlamlıdır. Adeta intihar edercesine hastalığını ötelemesi, bir yanıyla kendine dahi itiraf edemediği kaçı, diğer yanıyla kimseyi sıkıntısıyla rahatsız etmeme

* Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayın ve Kütüphaneler Müdürü; kurtoglu.mehmet63@gmail.com; ORCID: 0000-0001-5474-9381

** Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi; farukburkuk@hacettepe.edu.tr
ORCID: 0000-0002-5502-0282

kaygısından kaynaklanmaktadır. Bu onun ne kadar hassas, duygusal, kibar ve nazik bir insan olduğunu göstermektedir. Örneğin hiçbir zaman hastalığı ile ilgili konuşmak istememiştir. Vefatından önce büyük bir kaza geçirmiş, ancak o kazadan sonra kalp yetmezliği, kalp kaslarının zayıf olduğunu öğrenmiştir. Uzun yıllar hastanelerin kapısını önünden dahi geçmemiştir. Anlatıldığına göre kaza yaptığında bilinci yerinde değilmiş. İlginç olan hastanede yattığı sırada dahi arkadaşlarına ben evdeyim demiş. Böylece kimsenin rahatsız olmasını istememiştir. Müthiş bir nezaket, hassasiyet! Hastalık ve hastaneden kaçış. Böylesine kaçışları olan bir insanın sığınakları mutlaka vardır. Müderrisoğlu kalabalıklardan kendi içine kaçmıştır. Kendi iç zenginliğinde yaşamıştır. Ayrıca bir diğer kaçışı şehirler ve ülkelerdir. O tatillerini hep seyahat ederek değerlendirmiştir. Dışarıdan bakıldığında donuk ve renksiz görünen hayatını şehirler ve ülkelere seyahat ederek zenginleştirmiş, renklendirmiştir. Örneğin özel sohbetlerimizde gezip gördüğü şehirleri uzun uzadıya anlatırdı. Sonra opera, tiyatro, sinema ve kitap! Onun diğer sığınakları...

Onun hayat felsefesinde insanın insana yardım etmesi fikri ve duygusu vardır. Kendini hep insanlara yardım etmeye adanmıştır. Bu yüzden hiç kimseyi kırmaz, kimseye karşı sesini yükseltmez. İşini mükemmel yapmadığında insanlara yük oluyor, zarar veriyormuş hissi taşır. Sesiz, sakin ancak bir o kadar disiplinli ve çalışkandır. Mükemmeliyetçidir. Aşırı hassas olan, insanı önemseyen, yardımsever kişiliğiyle öne çıkan Müderrisoğlu'nun hayatına Zweig'in tanımlaması doğrultusunda bakıldığında gerçekten canlı ve renkli bir hayat değildir. O bir kahraman olmak için doğmamıştır, o kendi iç dünyasında yaşamak için doğmuştur. Kendisiyle uzun yıllar bir arada olmuş, arkadaşlık yapmış bütün dostları onun bir gün dahi sessisini yükselterek konuştuğunu görmemişlerdir. Sessiz, sakin, bir hayvanı dahi incitmeyen, yardımlaşmayı seven, sorumluluğunun bilincinde bir kişidir.

Alçakgönüllü, doğruluğu, dürüstlüğüyle bir gönül insanı, bir derviş gibidir. Müderrisoğlu eğer bir tasavvufi ekole mensup olmuş olsaydı öyle sanıyorum ki, eşiği çok kolay aşan iyi bir mürit, aştıktan sonra da aşkın iyi bir mürşit olabilirdi. O seküler hayat anlayışı içinde bir dindar insandan daha çok hayırsever ve güzellikler yapan biridir. Örneğin cebinde parası olmayan öğrencilerinin cebine harçlık koyacak kadar cömert ve hayırsever, Pazar günleri Gölbaşına gidip oradaki martılara ekmek atacak kadar duyarlı biridir. Aslında onun sessiz, sakin ve tamamen bireysel hayatı, sanıldığı gibi cansız ve donuk değildir. Örneğin seyahat etmeyi çok seven, rehberlik yapan Müderrisoğlu, Anadolu'da hemen hemen gezmediği kasaba, ilçe, şehir kalmamıştır. Köylere kadar gitmişliği vardır. Kırkın üzerinde ülkeyi dolaşmıştır. Hatta her şehri en az iki üç defa gezip yakından tanıma imkânı bulmuştur. Tanpınar Erzurum'a üç defa gitmiş, her defasında farklı noktalardan şehre girmiştir. Müderrisoğlu da şehirleri bir defa görmekle yetinmemiş, her gidişinde farklı noktalardan şehre girmeye özen göstermiştir. Bu onun şehirlere farklı yaklaşımını gösterdiği kadar, bir sanat tarihçisi olarak bilinçli hareket ettiğini göstermektedir. Gezip gördüğü şehirleri gezi yazısı olarak kaleme almıştır. O, farklı şehir ve ülkeleri gezip görmenin vermiş olduğu kültürel birikimin yanında, tiyatro, opera, sinema ve sergilerin de müdavimidir. Ayrıca çizim yeteneği oldukça güçlüdür. O bu yeteneğini Anadolu'nun birçok ilinde görev yapan tapu kadastro memuru babasından almış olmalıdır. Onun gibi sessizliği, sakinliği ve çalışmayı önemseyen bir insanın hayatında bunları görmek gerçekten ilginçtir. Aslında O, Zweig'in yu-

karıda söylediği sözü tersine eviren bir hayat yaşamıştır. O zel hayatını Zweig'in dışa dönük beklentisinin tersine ie dönük, oldukça dolu ve zengin bir hayat sürmüştür. O zel hayatını başkasına kahramanlık olarak yansıtılmak yerine, kendisi olarak, kendisi kalarak sesiz ve sakin yaşamayı yeğlemiştir. Bundan dolayı da onun hayatından bir kahraman, ilgi çekici bir biyografi çıkarmak mümkün değildir. Ancak onun i zenginliğine eğildiniz zaman renkli ve canlı bir dünya, zengin bir ruh görürsünüz.

Müderrisoğlu seyahat etmeyi seven bir insandır. Yeni şehirler görmek, yeni ülkelere seyahat etmek, farklı kültürleri tanımak onun için vazgeçilmezdir. Onun bu sevgisi öyle sanıyorum ki, babasının memuriyeti dolayısıyla yaşadığı Anadolu şehirlerinde yaşamasından kaynaklanmıştır. Bir ocuk düşünün Yozgat'ta doğuyor, Mardin, Niğde, Karaman, Urfa, Konya gibi kadim şehirlerde çocukluğu gençliği, öğrenciliği geçiyor. Bu şehirlerin onun hayatına müthiş bir zenginlik katmıştır. Onun bir tek şehir yoktur, birçok şehri vardır. Onun birçok şehri olmasının ayrıca kendisine kazandırdığı çoğulculuk, farklılık, düşünce ve ruh zenginliği vardır. Hmanisttir. Fikirsel olarak sosyal demokrat bir çizgidedir. Milli hissiyatı güçlü bir insandır. Soyadından anlaşılacağı üzere Müderris bir dedenin çocuğudur.¹ Yaşadığı topraklarla güçlü bağlar kurmuş; Anadolu insanını yakından tanımış, sevmiştir. Bu yüzden güzel dostluklar kurmuş, güzel hatıralar biriktirmiştir. Öğrencileriyle ilişkisi bir hoca olmanın ötesinde bir ağabey, bir rehber, bir dostluğa dayanır. Gerek sosyal hayatında gerek iş hayatında kimsenin kalbini kırmamıştır. Suyun durgun ve sesiz olanı derindir, derler. Müderrisoğlu da sessiz ve derindir. Onun derinliğini i dünyasının sessizliğinde ve devamlı düşünceli halinde görmek mümkündür.

Firuzan "benim iki ğretmenim vardır; biri annem diğeri şehrim" der. Müderrisoğlu'nun şehir bağlamında birçok annesi olduğunu söylemek mümkündür. Bu yüzden hayatının en zevkli yanını sanırım şehirlerden şehirlere gitmek, ülkelerden ülkelere seyahat etmektir. Hatta yksekğreniminde sanat tarihi bölümünü seçmesinde dahi bu bilinçaltının etkili olduğunu düşünüyorum. 1978-79 yılında Hacettepe İstatistik bölümünde okumuş ancak bir yıl sonra bu bölümü bırakıp Sanat Tarihi bölümüne yazılmıştır. Çünkü o sevmediği hiçbir şeyi yapmak istememiştir. Sanat tarihini sevdiği için tercih etmiştir. Vefatından geriye kalan terekesinde tutuğu günlükleri, yazdığı şiirler, çizdiği resimler onun sanatçı ruhunu göstermektedir. Zengin bir kütüphaneye sahip, disiplinler arası okumalara önem veren Müderrisoğlu, akademik hayatında oldukça titiz çalışmıştır.

1 Dedesi Osmanlı döneminde müderrislik yapmıştır. Soyadı kanunu çıkınca aile dedelerinin mderrisliğinden dolayı Müderrisoğlu soyadını almıştır.

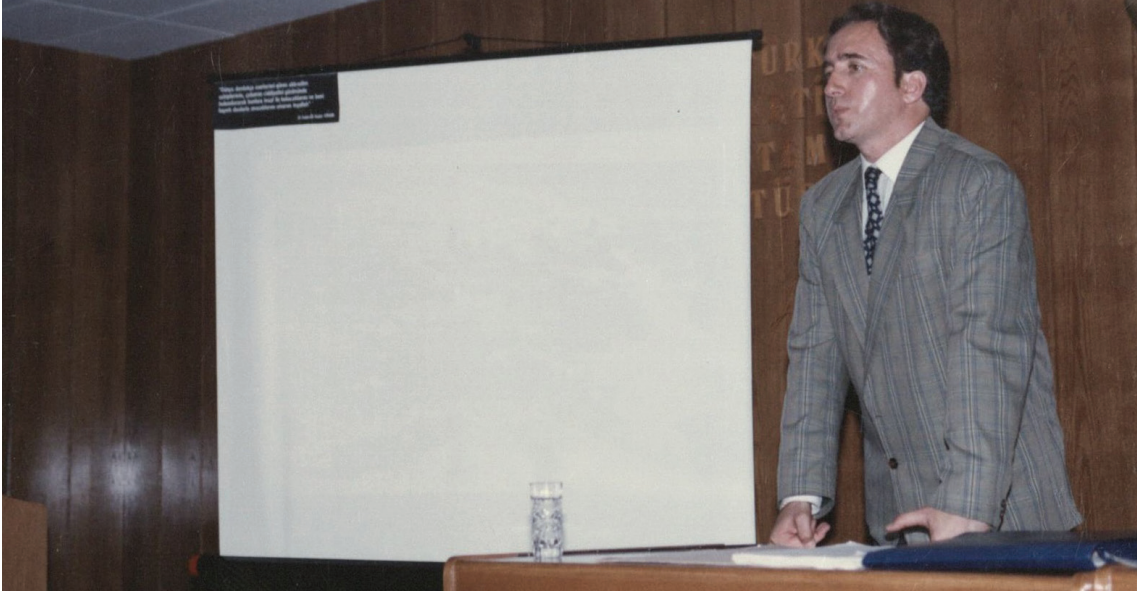

Onunla şehirler ve seyahatleri üzerine yaptığımız uzun sohbetlerimizde, bunu daha yakinen görmüştüm. Hoca hiçbir zaman Yozgatlı olduğunu söylemezdi. Ancak çocukluğunun geçtiği şehirlerin eski halini anlatır, değişen, dönüşen yönleri üzerinde dururdu. Onun her şehirde bir başka yaşanmışlığı vardı. Örneğin gezip gördüğü şehirleri “Kültür ve Sanat Dünyamız”, “İmaret” vb. dergilerde gezi yazısı türünde kaleme almıştır. Onun gezi yazıları bir kitap hacminindedir. Anısını yaşatmak için o yazıları kitaplaştırılmalıdır. Ayrıca o yazılarda bir sanat tarihçisinin şehirleri nasıl gördüğü, şehirlere nasıl baktığı görülebilir. Gezeceği yerleri önceden araştırıp kendisine bir gezi haritası hazırlayan, öncül bilgilerle hareket edip, gördükleriyle karşılaştırmasını yaptıktan sonra belli bir kanaate varan bir gezgin, bir sanat tarihçisidir. Gezmek mi, okumak mı sorusunun cevabını Müderrisoğlu hem gezmek hem okumak olarak cevaplamıştır. Güçlü bir seyahat kültürüne sahiptir. Bu yüzden hem gezip hem de rehberlik yapmıştır. Örneğin 1991-2014 arasında bölüm düzeyinde öğrencilere yönelik uygulamalı araştırma gezileri düzenleyip rehberlik yapmıştır. Bu gezilerinde Safranbolu, Yörük köyü, Cumalıkızık köyü, Ayaş, Amasra, Beypazarı, Sivrihisar, Konya, İznik, Amasya, Kapadokya, Söğüt, Bilecik, Kastamonu, Kütahya gezileri yapmış, Osmanlı'nın ilk yerleşim yerlerini öğrencilerine yerinde göstermiştir.

Vakıflar Dergisi Yayın Kurulu Üyeliği ve Editörlüğü

Vakıflar Dergisi 2009 yılında 32. Sayısı ile birlikte hakemli bir dergi olarak yayınlanmaya başladığında, daha önce dergiye hakem olarak katkı sunan Müderrisoğlu yayın kuruluna alınmıştır. Aslında onun Vakıflar ile ilişkisi yalnızca dergi bağlamında değildir. Onun Vakıflarla olan bağı, öğrenciliği sırasında vakıflardan burslu olmasıyla başlamıştır. O, bir sohbetimiz esnasında “Benim vakıflara olan borcum var, ben vakfın bursuyla okudum” demişti. Bu bağlamda vefalı biriydi. Uzun yıllar Vakıflar Dergisi'nin hakemliğini yapmış, inceleme kurulunda yer almıştır. Arkadaşı Prof. Dr. Hakkı Acun vefat ettiğinde vefa olarak dergide onunla ilgili yazıların yazılmasına vesile olmuş, kendisi de bir yazı kaleme almıştır. Vakıflar Dergisi'nin 34. Sayısından itibaren de Prof. Dr. Hüseyin Çınar ile birlikte derginin editörlüğünü yapmıştır. Özellikle sanat tarihi ve mimari yazılarının hakem belirlemede önemli tavsiyeleri olmuş, bu konulardaki yazıların hakemliğini büyük bir titizlikle yapmıştır. Yine sanat tarihi alanındaki kitapların incelemesini yapmıştır. Onun işine olan titizliğini görmek için hakemlik yaptığı makaleler üzerinde yapmış olduğu düzeltmele-

rine bakmak yeterlidir. Vakıflar haftası dolayısıyla yapılan panellere konuşmacı olarak katılmış, yayın kurulu toplantılarını büyük bir titizlikle devam sağlamıştır. Müderrisoğlu ayrıca vakıflar ile ilgili olarak makaleler kaleme almış, çeşitli dergi ve kitaplarda yayınlamıştır.

Hayatı ve Akademik Çalışmaları

1957 yılında Yozgat'ta doğmuştur. Babasının Tapu Kadastro Müdürlüğü'ndeki görevinden dolayı çeşitli şehirde ilk ve orta öğrenimini sürdürmüştür. İlkokul 1963-64 yılında Mardin Dumlupınar 1966-68 yıllarında Urfa Cengiz Topel ilkokulunda okumuştur. 1968-69 yılında Urfa Merkez ortaokulunda başladığı orta öğrenimini 1969-70 Konya Devrim Ortaokulu'nda devam etmiş, 1975 yılında Konya Karatay lisesinden mezun olmuştur. 1983 yılında Hacettepe Üniversitesi, Arkeoloji-Sanat Tarihi bölümünde "Bursa Yıldırım Beyazid Kllyesi" teziyle lisansını tamamlamış, Prof. Dr. Ayşe Filiz Yenişerhirlioğlu hocasının danışmanlığında 1986 yılında aynı niversitede "Edirne II. Bayezid Kllyesi" konusunda yüksek lisans ve 1993 yılında "16. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nda İnşa Edilen Menzil Kllyeleri" teziyle doktorasını tamamlamıştır. 1985-1991'de Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde araştırma görevlisi olarak başlamış, 1991-97'te Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi bölümüne devam etmiştir. 1997-2018 yıllarında Yrd. Doç. Dr. olarak görevine devam eden Müderrisoğlu, 2018'de Dr. Öğretim yesi ünvanıyla görevini sürdürmüştür. Kültür Bakanlığı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurullarında görev alan Müderrisoğlu, 1995-97 arasında Trabzon yeliği, 2018-20 yıllarında Karabük Bölge Kurul yeliği yapmıştır. 2008-09 yıllarında TRT için çekilen dokuz bölümlük "Konuşan Tarih" ve 2000-01'de çekilen on üç bölümlük "Kllyeler" belgesellerine Prof. Dr. Nermin Şaman Doğan ile birlikte danışmanlık yapmıştır. Ayrıca Avrasya TV için çekilen "Şehirler ve Camiler" belgeselinin "Ankara Camileri" bölümüne danışmanlık yapmıştır. 1997 yılında Lüleburgaz Belediyesi Kültür Yayınları arasında "Lüleburgaz ve Sokullu Mehmed Paşa Kllyesi" adlı kitabı yayınlanmıştır. 1995 yılında Hocası Prof. Dr. A. Filiz Yenişerhirlioğlu ve Dr. Öğr. Üyesi Suat Alp ile birlikte kaleme aldığı "Mersin Evleri" ortak kitabı Kültür Bakanlığı Yayınları arasında çıkmıştır. Ayrıca 2004 Ed. M. Akpolat -E. Eser'in hazırladığı "Ankara. Başkent'in Tarihi, Arkeolojisi ve Mimarisi" kitabı Ankara Enstitüsü Vakfı Yayınlanmıştır. 27 Ekim 2020 yılında Ankara'da kalp yetmezliğinden vefat etmiş, Karşıyaka mezarlığına defnedilmiştir.

Bibliyografya

A-Uluslararası Ve Ulusal Bilimsel Toplantılarda Sunulan Bildirileri

Müderrisoğlu, Mehmet Fatih (1995). “Osmanlı İmparatorluğu’nun Doğu Akdeniz’deki İskelesi Payas ve Sokullu Mehmed Paşa Menzil Külliyesi”, 9. *Milletlerarası Türk Sanatları Kongresi Bildiriler Kitabı*. İstanbul Eylül 1991. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları. 1995. Cilt II: 513-524.

_____ (1999). “16. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğunda Bir Grup Baninin İmar Faaliyeti”, *XI. Uluslararası Türk Sanatları Kongresine Sunulan Bildiri*. Utrecht / Hollanda, 20 – 28 Ağustos

_____ (2001). “Osmanlı Döneminde Anadolu Sağ Yolunun Adana – Antakya Yolu Üzerindeki Menzillerin Bugünkü İzleri, Ortadoğu’da Osmanlı Dönemi Kültür İzleri”. *Uluslararası Bilgi Şöleni Bildirileri*. Antakya 25 – 27 Ekim 2000, İskenderun 28 Ekim 2000. Ankara: Atatürk Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi Yayınları. Cilt II: 441 – 448.

_____ (2003). “Osmanlı Saray Çevresinin Suriye’deki Vakıf Eserlerinden Bazı Örnekler”. *XII. Uluslararası Türk Sanatları Kongresine Sunulan Bildiri*. Amman/ Ürdün 5 – 9 Ekim 2003. (Sadece bildiri sunulmuştur).

_____ (2009). “Erken Osmanlı Döneminde Bir Şehzade Yerleşimi: Mudurnu”. *Uluslararası VI. Türk Kültürü Kongresi Bildiriler Kitabı*. Ankara 21 – 26 Kasım 2005. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayınları. V: 2329 – 2355.

_____ (2012). “Edirne’nin Osmanlı Döneminde Kent Dokusu”. *Uluslararası Katılımlı XV. Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazıları ve Sanat Tarihi Araştırmaları Sempozyumu Bildiriler Kitabı*. Eskişehir 19 – 21 Ekim 2011. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları, Cilt I: 571 – 588.

_____ (2012). “Nevşehir ve Çevresindeki Osmanlı Camilerinden Örnekler”. *I. Uluslararası Nevşehir Tarih ve Kültür Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, Nevşehir 16 – 19 Kasım 2011. Ankara: Hacibektaş Üniversitesi Yayınları. V: 405 – 422.

_____ (2014). “Osmanlı Döneminde Sivrihisar”. *XVI. Ortaçağ Türk Dönemi Kazıları ve Sanat Tarihi Araştırmaları Sempozyumu Bildiriler Kitabı*. Sivas 18 – 20 Ekim 2012. Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Yayınları. Cilt II: 547 – 64.

_____ (2014). “Diyarbakır Şeyh Sefa / İparlı Camii Külliyesi”. *Uluslararası XVIII. Ortaçağ Türk Dönemi Kazıları ve Sanat Tarihi Araştırmaları Sempozyumu*. Aydın 22 – 25 Ekim 2014. (Prof. Dr. Nermin Şaman ile ortak sunum).

_____ (2015). “Balkan Kökenli Devlet Adamlarının Osmanlı Devleti’nde İmar Faaliyetleri”. *Hacettepe Üniversitesi Türk Dili, Kültür ve Tarih Sempozyumu II. Sunulan Bildiri*. Ankara 27 – 28 Nisan 2015. (Sadece Sunum).

_____ (2016). “Şehzade Şehri Amasya’ da Bir Kadın Bani: Bülbül Hatun ve Külliyesi”. *Tarihi Değiştiren ve Toplumunu Dönüştüren Kadınlar Sempozyumu Bildiriler Kitabı*. Ankara Nisan 2015. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları. 153 – 166.

_____ (2016). “Ankara İl Merkezi ve Çevresindeki Az Bilinen Bazı Müzeler”. *VEKAM Ankara Doğal ve Kültürel Mirasın Sürdürülebilirliği: Deneyimler ve Öneriler Sempozyumu*. Ankara Ocak 2016 (Sadece Sunum).

_____ (2017). “Osmanlı Döneminde Bazı Menzil Şehirlerinde Yer Alan Kervansaraylar”. *II. Uluslararası Anadolu Uygarlıkları Sempozyumu. Yollar ve Köprüler*. Çorum: 27 – 28 Nisan 2017 (Bildiri olarak Sunulmuştur).

_____ (2017). “Bir Osmanlı Kenti Gebze”. Bozok Üniversitesi Mimarlık Güzel Sanatlar Topluluğuna Sunulan Bildiri. Yozgat 17 Kasım 2017.

B-Yazılan Kitap İçi Bölümler

Müderrişoğlu, Mehmet Fatih (1995). “Antalya Mozaik Dünyasında Bir Gezinti”. In *Memorian İ. Metin Akyurt – Bahattin Devam Anı Kitabı*. Arkeoloji ve Sanat Yazıları, İstanbul: 223 – 226.

_____ (2001). “Osmanlı Şehirciliği Üzerine Bazı Gözlemler”. *Prof. Dr. Zafer Bayburtluoğlu Armağanı Sanat Yazıları*, Kayseri: 387 – 396.

_____ (2002). “Osmanlı İmparatorluğu’nda Ulaşım ve Yol Şebekesi”. *Ortaçağ’da Anadolu Prof. Dr. Aynur Durukan’ a Armağan*, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayınları. 373 – 381.

_____ (2010). “Kuşevleri”. *Şefkat Estetiği Kuşevleri*. İstanbul: Zeytinburnu Belediyesi Yayınları. 147–169.

_____ (2011). “Osmanlı Klasik Dönem Yapısı: Konya’ da Selimiye Camii, Anadolu Kültürlerinde Süreklilik ve Değişim”. *Dr. A. Mine Kadiroğlu’na Armağan*. Ankara: 431 – 440.

_____ (2013). “Demirci İlçesi”. *Türk Kültür Varlıkları Envanteri, 45. Manisa İlçeleri*. (Ed. H. Acun), Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları. 1–52.

_____ (2013). “Osmanlı Devleti’nde Vakıf Medeniyeti: Bani ve Şehir İlişkisi”. *Vakıf Medeniyeti ve Şehir*. Ankara: Vakıflar Genel Müdürlüğu Yayınları. 51–66.

_____ (2019). “Klasik Dönem Osmanlı Mimarisi”. *Türk İslam Sanatları Tarihi*, (Ed. Abdülkadir Dündar). Ankara: Grafiker Yayınları. 347-53.

_____ (2019). “Osmanlı Batılılaşma Dönemi Mimarisi”. *Türk İslam Sanatları Tarihi*, (Ed. Abdülkadir Dündar). Ankara: Grafiker Yayınları. 347-53.

_____ (2019). “Klasik Dönem Osmanlı Mimarisi”. *Türk İslam Sanatları Tarihi*, (Ed. Abdülkadir Dündar), Ankara: Grafiker Yayınları. Genişletilmiş II. Baskı. 341-56.

C-Ansiklopedilerde Bölüm ve Maddeler

Müderrişoğlu, Mehmet Fatih (1999). “Osmanlı İmparatorluğu’nda Menzil Yolları ve Menzil Külliyesi”. *Osmanlı*. C.10. Ankara: Yeni Türkiye Yayınları. 376 – 383.

_____ (2000). “Menzil Roads and Menzil Complexes in The Ottoman Empire”. *The Great Ottoman Turkish Civilization*. Ankara.

_____ (2001). “Menzil Kavramı ve Osmanlı Devleti’nde Menzil Yerleşimleri”. *Türkler Ansiklopedisi*. C.10. Ankara: Yeni Türkiye Yayınları. 920 – 926.

_____ (2009). “Havsâ Sokullu Mehmed Paşa Külliyesi”. *İslam Ansiklopedisi*. C.37. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı. 359 – 360.

_____ (2009). “Lüleburgaz Sokullu Mehmed Paşa Külliyesi”. *İslam Ansiklopedisi*. C.37. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı. 363 – 364.

_____ (2009). “Payas Sokullu Mehmed Paşa Külliyesi”. *İslam Ansiklopedisi*. C.37. İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı. 364 – 366.

D-Ulusal Hakemli Dergilerde Yayımlanan Makaleler

Müderrisoğlu, Mehmet Fatih (1991). "Edirne II. Bayezid Külliyesi". *Vakıflar Dergisi*. S.22. Ankara: 1991. 151 – 198.

_____ (1994). "Bir Osmanlı – Türk Şehri Olarak Belen". *Vakıflar Dergisi*. S.24. Ankara: 237-272.

_____ (1995). "Bani Çaban Mustafa Paşa ve Bir Osmanlı Şehri Gebze". *Vakıflar Dergisi*. S.25. Ankara: 167–124.

_____ (1998). "Osmanlı Maliyesinin Mali Kaynakları". *Vakıflar Dergisi*. S.27. Ankara: 95–101. (Çetin Aslan ile ortak yazı).

_____ (2003). "Mihaloğulları ve Gazi Mihal'in Bilecik – Gölpazarı'ndaki Eserleri". *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen ve Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*. S.8. Isparta: 207 – 238. (Çetin Aslan ile ortak yazı).

_____ (2006). "Osmanlı Saray Çevresinin Suriye'deki Vakıf Eserlerinden Bazı Örnekler". *Vakıflar Dergisi*. S.29. Ankara: 163 – 190.

_____ (2008). "Anadolu'da Önemli Bir Kültürel Merkez: Osmanlık". Hacettepe Üniversitesi *Türkiyat Araştırmaları*. S.9. Ankara: 425 – 438.

_____ (2013). "Vakıflar Dergilerinin İlk Sayılarının Sayısal ve Tematik Olarak Değerlendirilmesi". *Vakıflar Dergisi 75. Yıl Özel Sayısı*. Ankara: 75 – 86.

_____ (2013). "Kanunî Sultan Süleyman'ın Baniliğinde Ailesinin Yeri". *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları*. S.18. Ankara: 187 – 205.

_____ (2014). "Bani Sultan II. Selim'in Baniliği". *Turkish Studies*. C.9/S.10. 749 – 773.

_____ (2018). "Tahir Paşa ve Mudanya'daki Eserleri". *Vakıflar Dergisi*. S.50. Ankara: 199-217.

_____ (2018). "Ahi Yerleşimi Mudurnu Ve Yıldırım Külliyesi". *2018 Uluslararası Mudurnu Araştırmaları Ahilik ve Halk Kültürü Sempozyumu*. 21-22 Eylül 2018. Ankara: 251-268.

E-Makaleler

Müderrisoğlu (1989). "Lüleburgaz Sokullu Mehmed Paşa Külliyesi". *Türkiye İş Bankası Kültür ve Sanat*. S.3. 64 – 66.

_____ (1990). "Edirne II. Beyazid Külliyesi". *Türkiye İş Bankası Kültür ve Sanat*. S.5. 63–68.

_____ (1990). "Osmanlı İmparatorluğu'nun Doğu Akdeniz' deki İskelesi: Payas ve Sokullu Mehmed Paşa Külliyesi". *Türkiye İş Bankası Kültür Sanat*. S.8. 61 – 63.

_____ (1991). "Afşin Eshab-ı Keyf Külliyesi Hanı". *Türkiye İş Bankası Kültür ve Sanat Kahramanmaraş Özel Sayısı*. S.10. 12 – 15.

_____ (1994). "Tokat Hatuniye Kulliyesi". *Türkiye İş Bnkası Kültür ve Sanat Tokat Özel Sayısı*. S.24. 26–29.

_____ (1994). "Bani Pertev Mehmed Paşa ve İzmit' teki Vakıf Eserleri". *Tarih Çevresi*. S. 13. 39–46.

_____ (1995). "Tarihte Yaşayan Bir Osmanlı Kenti: Safranbolu". *Tarih Çevresi*. S.16. 43-48.

_____ (1995). "XV. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nun Bir Hastanesinde Çağını Aşan Uygulamalar". *Sandoz*. S.3. 10–19.

- _____ (1998). “Tarihsel Süreç İçerisinde İznik”. *Vakıf ve Kültür*. S.1/3. (Kasım). 43–46.
- _____ (1999). “Çandırlı Ailesinin Osmanlı Mimarisi ve Şehirciliğine olan Katkısı”. *Vakıf ve Kültür*. S.1/4. (İlkbahar). 55–58 (Çetin Aslan ile ortak yazı).
- _____ (1999). “Dünden Bugüne Halfeti”. *Vakıf ve Kültür*. S. 2/6. 1999. (Aralık). 16 – 19 (Çetin Aslan ile ortak yazı).
- _____ (2002). “Bir Başkent’ in Öyküsü: Ankara”. *Vakıf ve Kültür*. II/Özel Sayı. (Nisan). 82–86.
- _____ (2000). “Osmanlının 700. Yıl Anısına”. *Bilge*. S.26. 118 – 120.
- _____ (2010). “Orhan Cezmi Tuncer, Anadolu Kervan Yolları”. *Anadolu ve Çevresinde Ortaçağ*. S.3. 217 – 220.
- _____ (2010). “Dünya Kültür Miras Listesinde Bir Anadolu Kenti: Safranbolu”. *İmaret*. S.2. 40–44.
- _____ (2018). “Osmanlı’da Bir Saraylı Kadın: Bülbül Hatun ve Amasya’daki Vakıf Eserleri”. *Vakıf ve Toplum Vakıf Kuran Kadınlar*. (Ed. Abdülkadir Dündar), Ankara: Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları. 62-69.
- _____ (2019). “Bir Çınarın Ardından: Prof. Dr. Hakkı Acun’ un Yaşam Öyküsü ve Bilimsel Kişiliği”. *80. Vakıflar Dergisi 80.Yıl Özel Sayısı*. Ankara: Vakıflar Genel Müdürlüğü. 289-294. (Doç. Dr. Bülent İşler ile birlikte).

Yayın Tanıtımı

Müdürrisoğlu (2016). “Kurtoğlu Mehmet. Taceddin Dergahı’nda İstiklal Şairi Mehmet Akif” *Vakıflar Dergisi*. S.46. Ankara: Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları. 201-203.

Gezi-Seyahat Yazıları

- Müdürrisoğlu (1990). “Sinan’s Work in İzmit”. *TÜTAV Image of Turkey*. S.35. 31 – 32.
- _____ (1991). “Beatiful Dalyan”. *TÜTAV Image of Turkey*. S.37. 16–19.
- _____ (1992). “The Scener of Great Battles: Issus and Today’s Erzin”. *TÜTAV Image of Turkey*. S.48. 18–22.
- _____ (1993). “A Tour of Fethiye and Surrounding”. *TÜTAV Image of Turkey*. S.60. 22–28.
- _____ (1993). “Bir Sayfiye Yöremiz Arsuz”. *Shell ilgi*. S.74. 16–23.
- _____ (1993). “Dalyan” *Turkish Airlines SkyLife*. S.123. (Temmuz) 38–47.
- _____ (1993). “Kaş’ da Bir Mola” *Kültür*. 99. 1993. 24–28.
- _____ (1993). “The Triangular Paradise Üçağız – Kekova – Simena”. *TÜTAV Image of Turkey*. 58. 1993. 26 – 29.
- _____ (1995). “From Fethiye to Demre: A Travel Diary”. *Shell ilgi*. 82. 16–25.
- _____ (1998). “Sevginin Buluşamadığı Belde, Daphne”. *Tabiat ve İnsan*. S.3. 21–23.
- _____ (1999). “Doğanın Ve Tarihin Kucaklaştığı Bir Yöremiz; ERZİN”. *Tabiat ve İnsan*. S.2. 27–28.
- _____ (2005). “Akçakoca (Diapolis)”. *Tabiat ve İnsan*. S.3. 39.
- _____ (2005). “Kastamonu: An open air museum”. *Diplomat*. (October). 44–45.
- _____ (2006). “Manisa: A break in the Aegean”. *Diplomat*. (May). 39–41.
- _____ (2006). “Tokat: Living with tradition”. *Diplomat*. (June). 46–47.

Kendi Dünyasında Bir Seyyah, Sanat Tarihinin İzinde Bir Hoca: Mehmet Fatih Müderrisoğlu

_____ (2006). “Morocco: Citabel of Suprise”. *Diplomat*. (April). 32–35 (Dr. Öğr. Üyesi Ünal Araç ile birlikte).

_____ (2006). “Amasya: The Flow of history”. *Diplomat*. (January). 46–47.

_____ (2015). “Amasya: Kral ve Şehzade Kentinden Müzeler ve Masal Kentine Bir Seyahat Güncesi”. *İmaret*. S.17. 108 – 112.

Paneller

Müderrisoğlu (1990). “Osmanlı Başkentleri”. *Türk İngiliz Derneği*. Ankara: 20 Aralık 1990. (Prof. Dr. Filiz Yenişehirlioğlu, Prof. Dr. Özer Ergenç ve Prof. Dr. Serpil Bağcı ile birlikte).

_____ (1999). “Vakıf Arşivlerinin Bugünü ve Yeniden Yapılanması ile ilgili Bazı Görüşler”. *II. Türkiye Vakıf Şurası*, Ankara: 6 – 8 Aralık 1999.

_____ (2014). “Çoban Mustafa Paşa ve Hayrat Eserleri”. *Yapının 491 Yılında Gebze Çoban Mustafa Paşa ve Banisi, Gebze Müftülüğü*, Gebze: 17 Eylül 2014.